

Signatura dels Convenis entre la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona, coincidint amb l'inici dels actes del Centenari de l'Hospital del Mar de Barcelona

Barcelona, 3 de novembre de 2014

Molt Honorable Senyor Artur Mas, President de la Generalitat de Catalunya, Excel·lentíssim Senyor Xavier Trias, Alcalde de Barcelona, Honorable Senyor Boi Ruiz, Il·lustríssima Senyora Sònia Recasens, Secretària General del Departament de Salut, Director del Servei Català de la Salut, Delegada de Salut de l'Ajuntament de Barcelona i Vicepresidenta del Consell Rector del Consorci Mar Parc de Salut, regidora Belén Pajares del Grup Popular a l'Ajuntament de Barcelona i representant del mateix en el nostre Consell Rector, companyes i companys del Consell Rector, membres de l'equip directiu i del comitè d'empresa, estimats professionals de la casa, agraeixo a tots la vostra presència avui aquí, en aquest dia històric i d'agraïment. Agraïment a les dues principals institucions del país, representades pels seus màxims responsables.

Avui és un dia històric perquè serveix per encetar els actes de commemoració del centenari de l'Hospital del Mar, que no és altra cosa que revisar un capítol d'una part de la història recent de la ciutat de Barcelona, especialment dels districtes de Ciutat Vella i Sant Martí i particularment de la Barceloneta.

Un hospital creat l'any 1914, per l'Ajuntament de Barcelona, Cap i Casal de Catalunya, amb el que ens hi sentim estretament lligats i amb el que en el futur, no volem perdre el vincle.

Alcalde Trias, moltes gràcies. Gràcies per moltes coses a les que em referiré després en el meu parlament, però en el context històric, gràcies al Consistori que presideix per haver aprovat la concessió a l'Hospital del Mar la Medalla d'Or de la ciutat.

També en aquest precís moment, ara mateix, s'està escrivint una pàgina de la història. D'aquí 10, 25, 50 anys, quan els que ens succeiran celebraran aniversaris emblemàtics de la Institució, explicaran que el dia 3 de novembre de 2014, va tenir lloc la primera visita institucional d'un President de Catalunya al nostre hospital.

Moltes gràcies President Mas. Compte tingut del context polític general -que imaginem l'obliga més que mai a optimitzar el seu temps-, agraiïm molt especialment que ens hagi fet un espai a la seva agenda.

Gràcies a la Generalitat i al Conseller de Salut i al seu equip, pel compromís sense fissures amb l'hospital i el Parc de Salut Mar.

Aquesta coincidència institucional ens honora i simbolitza una imatge immillorable, dels beneficis irrenunciables per a la sanitat catalana, de la col·laboració entre la Generalitat i el món local, en el marc d'un model sanitari català, que continuarà essent exemplar en la mesura que, lluny de perdre aquest esperit el reforci, i de forma desacomplexada, garanteixi en el futur el manteniment d'aquesta col·laboració, extensiva a fundacions i entitats privades.

Per fer una glosa històrica dels 100 anys de l'Hospital del Mar, dono la paraula a l'historiador i cronista de la ciutat Sr. Daniel Venteo

Moltes gràcies Sr. Venteo i felicitats per l'exposició

Deia a l'inici de l'acte que avui és un dia marcat per la commemoració històrica i per l'agraïment a les institucions i a tots els professionals que durant aquests 100 anys han fet que estiguem on som, interpretant en tot moment de forma correcta les necessitats de salut de la població i mirant de donar-hi la millor resposta.

Aquesta és una institució entranyable i dotada d'una idiosincràsia especial i d'una forta personalitat. Ha hagut de lluitar molt i hem de seguir lluitant molt per estar en primera línia assistencial, de docència i de recerca. Sempre ha estat així. Fa 100 anys l'Ajuntament de Barcelona ja va tenir problemes per construir l'hospital. El veïnat no volia un hospital d'infecciosos a prop. Avui tenim un hospital fortament arrelat i estimat al barri i de primer nivell. Un hospital local i global.

L'any 1948 el Director de l'Hospital, el Dr. Lluís Trias de Bes, quan el centre començava a ser referent en el tractament del tètanus i la poliomièlitis, va aconseguir que el Dr. Alexander Fleming acceptés inaugurar el pavelló de Medicina Tropical que al cap de poc temps es convertiria en l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica, l'IMIM, que encara avui és un referent internacional en el camp de la recerca biomèdica.

L'Institut capta al voltant de 10 milions d'Euros a l'any de forma competitiva en l'arena internacional. Destaca també per generar patents compartides amb la indústria biomèdica multinacional.

L'any 1973 l'Hospital signa el primer conveni amb la Universitat Autònoma de Barcelona per impartir estudis de medicina, esdevenint universitari. Avui en dia l'oferta docent es completa amb estudis d'infermeria, fisioteràpia i una Escola de Formació Professional de professions sanitàries.

Pel que fa als estudis de medicina un conveni posterior amb la Universitat Pompeu Fabra permetrà que aquest any es llicenciï la primera promoció de metges amb titulació conjunta Autònoma-Pompeu.

En fi, la menció al paper de l'Hospital del Mar com a hospital de referència dels JJOO de Barcelona 92, és obligada i així fins arribar als nostres dies i al moment actual.

Com podríem caracteritzar la nostra situació avui?

Crec que tots els que estem implicats amb la institució remem i per tant tirem endavant i no mirem enrere, però en aquest context de repàs històric pot ser oportú descriure amb tota claredat la situació en la que estava aquest complex sanitari quan els membres del Consell Rector nomenats per la Generalitat ens vàrem incorporar el febrer de 2011.

L'any 2010 el que fins aleshores havia estat l' Institut Municipal d'Assistència Sanitària de l'Ajuntament de Barcelona, l'IMAS, al que estava adscrit, entre altres, l'Hospital del

Mar, va desaparèixer donant pas al Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona, entrant a formar-ne part la Generalitat amb un 60% i quedant reduïda la posició de l'Ajuntament de Barcelona al 40%. Això malgrat l'informe desfavorable del Departament d'Economia de la Generalitat i l'opinió contrària de bons coneixedors de la realitat sanitària. Però les coses són com són i avui la situació és la que és.

Com a resultat d'aquest acord i amb efectes retroactius 2008, l'Ajuntament aniria disminuint la seva important aportació econòmica anual al Consorci, que es preveia fos assumida per la Generalitat.

Quan vaig arribar l'any 2011 la situació era que l'Ajuntament, d'acord amb el compromís adoptat, anava disminuint progressivament les seves aportacions, però la Generalitat no va complir el compromís adoptat per Acord de Govern de compensar el decrement de l'aportació municipal.

Resultat: el deute de la Generalitat es va enfilars fins els 66 milions d'Euros. Obvio les complicacions derivades de la incorporació de determinats serveis sanitaris de la Diputació de Barcelona a l'operació, per no allargar-me innecessàriament i mantenir-me en el fil argumental que dóna ple sentit a l'acte d'avui.

D'altra banda, en l'última reunió d'aquell Govern, celebrada el dia 14 de desembre de 2010, es va decidir aturar les obres de remodelació de l'Hospital del Mar.

Això és el que ens vàrem trobar i el que venia per davant era un escenari molt dur de retallades pressupostàries.

Afortunadament, a banda de molts problemes, vàrem trobar un equip de professionals de primera línia, que fa uns 20 anys, amb molt d'esforç, van decidir que l'Hospital del Mar, de forma coordinada amb l'Hospital de l'Esperança havia d'estar en la "Divisió d'Honor" dels hospitals de Catalunya. I hi havia d'estar amb personalitat pròpia, clara i diferenciada.

Avui alguns d'aquests professionals s'apropen a la jubilació, però una nova generació ha agafat el relleu. El record d'aquella iniciativa m'obliga a esmentar, a més a més dels professionals sanitaris, algun gestor. Singularment la persona que dóna nom a la sala en la que ens trobem, en Josep Marull i el molt recentment desaparegut Josep Fité, que des de l'àmbit de la gestió van, no sense discrepàncies amb els metges, fer possible l'objectiu.

No sé si els que seieu a les cadires de platea us sorprendreu molt si dic que tot hagués estat molt més difícil de tirar endavant sense la bona sintonia dels Drs. Xavier Trias i Joan Clos, aleshores des de la Generalitat i l'Ajuntament, respectivament. Jo vaig ser-ne testimoni.

Un jove testimoni al que sempre li faltaran paraules per agrair tot el que vaig rebre del "meu jefe" Xavier Trias.

Arribat a aquest punt, m'haureu de permetre tancar aquesta referència amb el que pel moment i la circumstància considero un deure d'amic, condemnant i expressant la repulsa que em provoquen, siguin els que siguin, els que en els últims dies han intentat massacrar la dignitat de l'Alcalde mitjançant el lamentable exercici d'agredir

qui no pensa com tu. Els mateixos que van fer el mateix, ara fa dos anys, amb el President Mas.

Reprement el fill del que deia, la traducció física d'aquell projecte clínic ambiciós, era el nou Hospital del Mar que havia de concentrar tots els actuals serveis del Mar i de l'Esperança, en una obra concebuda en tres fases. Deixo un moment les obres i em refereixo de nou als professionals de l'hospital, però des d'una altra perspectiva.

Aquí a la sala hi ha representants del Comitè d'Empresa. Ara no us voldria complicar la vida ni l'exercici de les vostres responsabilitats sindicals, però és de justícia explicar avui i aquí, que reduir en 3 anys el pressupost en un 15% i incrementar la productivitat, no es fa sense un grandíssim esforç per part de tots.

Conseller, President, quan us diguin que les llistes d'espera s'han allargat, pel que fa al nostre hospital podeu explicar i no mentireu, que malgrat el que acabo de dir, els temps d'espera entre l'aparició del primer símptoma de càncer i el diagnòstic i el temps que transcorre entre el diagnòstic i l'inici del tractament, per a tots els càncers més prevalents en dones i en homes, s'han reduït en aquests anys tan durs. El que a banda de ser un indicador de millora de l'eficiència, ho és també de qualitat.

Ara bé, això ha estat possible gràcies als professionals que han vist minvar els seus salaris. I també a costa dels proveïdors suportant en aquest context de crisi, que els paguéssim amb retard per tal de treure pressió a la nostra tresoreria.

Quan vam arribar el 2011, a banda de començar a negociar el que semblava impossible, que la Generalitat fes front al deute que tenia amb la institució de 66 M d'Euros i pensar –sense gosar ni dir-ho- que l'única possibilitat que teníem d'aconseguir finançar les obres era a través de l'Ajuntament de Barcelona; el primer que vam haver de fer va ser tirar endavant un Expedient de Regulació d'Ocupació.

És del tot innecessari dir que per ningú del Comitè d'Empresa aquesta mesura era plat de gust. Com no ho era per cap de nosaltres.

Però vam iniciar una dinàmica de negociació col·lectiva que no va impedir que al desembre del 2012 renovéssim el conveni, que va ser referendat pel 94% dels treballadors.

Vull aprofitar aquesta ocasió per reconèixer l'esforç de la gran majoria dels treballadors de la casa i ser molt clar en dos qüestions molt concretes:

El sistema no pot suportar més retallades que principalment, impacten en la massa salarial d'una manera o altra i,

Segonament, tot i que aquest és un tema que depèn més, no del tot però si principalment, de la composició del Parlament que del propi Govern, he d'alertar sobre un fenomen molt pervers.

Cada vegada que el Parlament de Catalunya -i també l'espanyol quan la legisla amb caràcter bàsic- adopta decisions que impliquen restriccions salarials per als funcionaris; en la mesura que la Generalitat és majoritària en el nostre Consorci, aquestes ens afecten si no es preveu l'excepcionalitat específica.

Això vol dir que institucions com aquesta, que hem fet els deures a través de la negociació col·lectiva, quan això no es té en compte i se'ns apliquen les retallades previstes per als funcionaris, la ració és doble. Això fa que la credibilitat de l'empresa es vegi qüestionada, que el tracte que reben els nostres treballadors sigui discriminatori i que el clima social es deteriori.

President, espero que no ens diguis que aquest any no hi haurà Llei d'acompanyament als pressupostos, en la mesura que això pugui significar una pròrroga pressupostària. Però si hi és, permet que et demani que tingueu en compte aquesta consideració.

Quan es donen situacions d'aquest tipus i comparables, derivades de l'absurd de creure que una organització de la complexitat d'un hospital es pot gestionar amb criteris administratius, pensats per a funcionaris, però no per a professionals; situacions que en definitiva posen en qüestió l'autonomia de gestió, és quan més enyorem la desaparició de l'IMAS per la flexibilitat de gestió comparativa de les empreses públiques municipals.

Perquè President, Conseller, malgrat cada dos per tres l'autonomia de gestió es veu qüestionada i hem de fer filigranes de tota mena per tirar endavant, tingueu molt clar que sense disposar d'autonomia i capacitat de governança pròpia, avui no us podríem dir que ha estat possible reduir el 15% del pressupost, uns 30 M d'Euros, en 3 anys, incrementant la productivitat i mantenint la pau social.

Sé que per moments, per alguns de vosaltres el nostre model de governança pot resultar incòmode.

Conseller sé que no tant per a tu, com per membres del teu equip, així com per a alguns de la Intervenció i de la Funció Pública, la nostra forma d'entendre i exercir la funció que ens has encomanat pugui provocar petites tensions. Però també sé que sabeu que els avantatges superen en molt als inconvenients.

Es tracta d'un model que el definiria sintèticament amb el mateix concepte: autonomia. Des de la lleialtat absoluta, però autonomia en la governança i en la gestió.

Els que tenim l'honor de ser membres del Consell Rector del Parc de Salut Mar, en representació de la Generalitat (i crec que ho puc fer extensiu als companys de l'Ajuntament), entenem que l'única manera de donar resposta honesta al que ens heu encomanat és defensant els interessos legítims i lògics de l'hospital en benefici últim dels ciutadans que atenem.

No hi ha model sanitari català sense autonomia de gestió i governança responsable, autònoma i preservada de l'administrativització normativa.

Avui en dia, no és exagerat dir que el model sanitari, o serà català –en el sentit de model sanitari català que coneixem- o serà i no sé si posar-hi cometes o no, BOLIVARIÀ.

La corrupció d'una banda, la crisi d'una altra, l'interès per la seguretat laboral que dóna la funció pública, han convergit en un discurs que iguala sanitat pública a model funcional, ignorant deliberadament o no, que el model propi de la gestió empresarial permet optimitzar l'ús dels recursos escassos.

El cercle pervers es completa assimilant gestió empresarial a privatització i privatització a corrupció, presentant el model sanitari català com una arquitectura curosament concebuda per robar. No podem continuar acomplexats davant d'aquesta ofensiva populista.

Conseller, una forma de contrarestar aquest discurs pervers amb fets, és, pel que fa a aquelles decisions que depenen exclusivament de vosaltres, que no venen condicionades per la interpretació restrictiva que fa l'Estat espanyol de les normes derivades del Sistema Europeu de Comptabilitat, o per decisions del Parlament de Catalunya, com les esmentades en el cas de les lleis d'acompanyament als pressupostos i altres; en aquests casos, tingueu confiança en la nostra autonomia de gestió i en la nostra capacitat de governança que és autònoma, però, com deia, per damunt de tot lleial.

Les petites discrepàncies que puguem tenir des de l'autonomia i la lleialtat, conviuen amb el sentiment profund d'agraïment cap a la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona, als que anomenem col·loquialment – que no desencertadament- els nostres “amos”.

En nom dels professionals i treballadors de l'hospital, de l'equip de direcció i del Consell Rector GRÀCIES, MOLTES GRÀCIES a l'Ajuntament de Barcelona i a la Generalitat de Catalunya per, en aspectes i àmbits molt diferents, el compromís amb l'Hospital del Mar.

Gràcies alcalde Trias, Sònia Recasens, Cristina Iniesta, Ramón Massaguer i Àngel Miret.

I gràcies Belén Pajares que et demano facis extensives al Grup Municipal del Partit Popular, que en tot moment us hem trobat receptius a les nostres propostes. Al final tots els grups polítics del consistori, varen donar suport en el Ple Municipal de divendres passat, a la iniciativa que vàreu construir els grups Popular i de Convergència i Unió, que permetrà destinar 30 milions d'Euros a l'acabament de la primera fase de les obres de l'Hospital del Mar.

Això, a banda de posar fi a situacions que, tant pels malalts com pels professionals són ambientalment indignes, com és el cas de les urgències (dic ambientalment, perquè el nivell assistencial malgrat les males condicions en les que s'ha de treballar és d'alta qualitat), això permetrà que l'Hospital del Mar no quedi estancat.

No us espanteu si us dic que això no pot acabar aquí. Opino que el projecte de nou hospital que es va dissenyar en 3 fases, potser era inadequat. Però els pavellons construïts el 1929 que encara utilitzem a base d'anar apedaçant com podem, un dia o altre s'hauran de substituir.

Sempre he estat clar a l'hora d'agrair l'esforç fet per l'Ajuntament de Barcelona, dient que competencialment no li corresponia.

De tota manera, i penso que el que diré és important per a tots, però potser de forma especial per al Grup Popular, considereu que esteu invertint en millorar un patrimoni que, tot i que n'hagueu cedit l'ús al Consorci, es vostre.

Segonament, l'Hospital del Mar també fa un esforç en l'operació, renunciant a l'expectativa de rendiment econòmic derivada de l'explotació del pàrking i de l'espai comercial situat als baixos del Passeig Marítim, que passa a l'Ajuntament de Barcelona.

Certament no és un esforç proporcional, ni per l'envergadura de l'operació ni pel fet que, probablement, el gaudi no es produirà fins el 2018, moment en que finalitza l'actual concessió.

En definitiva, gràcies, moltes gràcies a l'Ajuntament.

Per acabar, el nostre agraïment sincer a la Generalitat de Catalunya.

President, tal com he comentat al principi, queda per la història de l'Hospital del Mar la signatura del President de la Generalitat en el nostre llibre d'Honor, estampada avui en les nostres dependències.

I vull posar en valor un altre fet molt important. El reconeixement del deute de la Generalitat amb l'hospital, mitjançant dos Acords de Govern. Un de 2012 per 36 M d'Euros i el que s'adoptarà en els propers dies per 30 M d'Euros.

Algú podrà opinar que es tracta simplement de retornar el que es deu. No dic pas que no sigui així.

Però algú ens va deixar endeutats contribuint a fer gran el forat de les finances de la Generalitat, ja de per sí víctimes d'un sistema de finançament profundament injust i insolidari que SI o SI, esperem pugui sortir de la Unitat de Cures Intensives en la que es troba, per no tornar a entrar-hi mai més.

En aquest context, el compromís de la Generalitat de reparar el que altres varen espatllar, adquireix una rellevància especial, s'ha de reconèixer i s'ha d'agrair.

President moltes gràcies;

Acte seguit passem a la signatura de dos convenis que us explico:

El primer, entre l'Ajuntament de Barcelona i el Parc de Salut Mar, que el signarem la il·lustríssima Sra. Sònia Recasens, 2a tinent d'alcalde Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació de l'Ajuntament de Barcelona i jo mateix. La signatura d'aquest conveni ens permetrà licitar en breu les obres de l'hospital.

El segon és un Conveni Marc de Col·laboració entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona de suport institucional al Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona, que signaran l'Excel·lentíssim Sr. Xavier Trias, alcalde de Barcelona i l'Honorable. Sr. Boi Ruiz, conseller de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Aprofito aquesta ocasió tan especial per, en nom del Consell Rector donar-vos les gràcies a tots, des de la Gerent a l'empleat més anònim de l'Hospital. Moltes gràcies;